

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 34. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Den 20. juni 2014
Tidspunkt: Kl. 11.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Morten Bødskov (S), næstformand,
Ida Auken (RV), Lisbeth Bech Poulsen (SF), Nikolaj Villumsen (EL),
Erling Bonnesen (V), Pia Adelsteen (DF) og Mette Bock (LA).

Desuden deltog: Finansminister Bjarne Corydon og udenrigsminister Martin Lide-
gaard.

FO Punkt 1. Rådsmøde nr. 3329 (økonomi- og finans - budget) den 17. juli 2014

FO 1. EU's 2015-budget

– Politisk enighed

[SEK (2014) 0357]

Rådsmøde 3329 – bilag 1 (samlenotat side 1)

Finansministeren: Jeg forelægger i dag EU's budget for 2015 til forhandlingsoplæg. EU's budget for 2015 er det andet årlige budget i den flerårige finansielle ramme for 2014-2020, som fastlægger lofterne for, hvor mange midler der maksimalt kan afsættes i de årlige budgetter.

Kommissionen foreslår et forpligtelsesniveau på 145,6 mia. euro svarende til 1,04 pct. af BNI og et betalingsniveau på 142,1 mia. euro svarende til 1,02 pct. af BNI. Kommissionens budgetforslag for 2015 indebærer en stigning i forhold til 2014-budgettet på 2,1 pct. i forpligtelser og 4,9 pct. i betalinger. Det svarer til en stigning på 3 mia. euro i forpligtelser og 6,6 mia. euro i betalinger.

Kommissionen præsenterer i dag sit forslag på et møde i Økofin. Det er min forventning, at en stor gruppe af Danmarks ligesindede vil argumentere for, at det er nødvendigt med en betydelig margin i betalingsbevillingerne for at sikre, at der er plads til at finansiere uforudsete udgifter. Det er også min forventning, at den samme gruppe lande vil argumentere for, at EU's budget skal afspejle medlemslandenes konsolideringsbestrebelse.

Det er holdninger, som vi fra dansk side bakker op om, da de flugter med vores generelle budgetansvarlige tilgang, som vi også fulgte i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme.

FO Regeringen mener ikke, at Kommissionens forslag til EU's budget for 2015 i tilstrækkelig grad afspejler konsolideringsbestræbelserne i medlemslandene. Særlig stigningen i betalingsbevilningerne på knap 5 pct. er klart for høj i forhold til de udgiftspolitiske realiteter. Regeringen vil derfor lægge betydelig vægt på, at stigningen i EU's budget afspejler de konsolideringsbestræbelser, som fortsat i betydelig udstrækning sætter rammerne for stigningen i de offentlige udgifter i medlemsstaterne. Regeringen lægger også betydelig vægt på, at der sikres en tilstrækkelig margin til, at der kan tages højde for uforudsete udgifter senere på året.

Regeringen lægger desuden vægt på, at der er et fornuftigt forhold mellem forpligtelses- og betalingsniveauet, så vi undgår, at ubetalte regninger skubbes til senere år. Ligesom tidligere lægger regeringen også i år afgørende vægt på, at de udgiftslofter, der er fastsat i den flerårige finansielle ramme, overholdes.

Regeringen ser flere positive aspekter i visse dele af Kommissionens forslag. Det drejer sig særlig om fordelingen af udgifterne, hvor vi finder det positivt, at Kommissionen har valgt at prioritere de områder, der giver mest europæisk merværdi. Det drejer sig særlig om udgifterne til forskning og uddannelse. Men jeg vil godt bemærke, at mere end 4 mia. euro ud af en samlet udgiftsstigning på godt 6 mia. euro i Kommissionens forslag er til tænkt udgiftskategori 1A, som hovedsageligt udgøres af forskningsprogrammet Horisont-2020. Derfor må vi også erkende, at vi ikke kommer uden om at skulle prioritere hårdere også på dette område for at finde de nødvendige reduktioner, der vil bringe den samlede udgiftsstigning ned på et acceptabelt niveau.

Regeringen er også positiv over for Kommissionens anerkendelse af, at Grønland skal prioriteres på lige fod med andre EU-naboskabsområder.

Jeg kan afslutningsvis oplyse, at en vedtagelse af Kommissionens budgetforslag foreløbig vurderes at ville medføre et dansk EU-bidrag på ca. 21,3 mia. kr. i 2015. Det svarer til en stigning i forhold til budgettet for 2014 på 0,9 mia. kr. Det mener jeg klart er for højt. Forhandlingerne vil vise, hvor langt vi kan komme ned.

Afslutningsvis vil jeg gerne bemærke, at den danske rabat helt efter forventningen ikke optræder i 2015-budgettet. Det skyldes, at den forordning, der regulerer EU's indtægtssystem, ikke er vedtaget endnu. Når den bliver vedtaget i 2016, vil Danmark få sin årlige rabat på 1 mia. kr. med tilbagevirkende kraft.

Pia Adelsteen fandt det besynderligt, at Kommissionen fremsætter et budgetforslag, der er så langt fra virkeligheden i medlemsstaterne. Det var forståeligt i en forhandlingssituation, at Kommissionen lagde ud med høje beløb, men det sender et signal om, at det meget vel kan være, at medlemsstaterne skal spare, men det har Kommissionen ikke tænkt sig. Ministeren havde sagt, at udgiftsstigningen skulle ned på et acceptabelt niveau. Hvad var det?

Erling Bonnesen meddelte, at Venstre kunne støtte mandatet. Han undrede sig over, at ministeren ikke var kommet mere ind på den danske rabat. Ministeren havde nævnt, at den ville blive behandlet på et senere tidspunkt og med tilbagevirkende kraft. Var det et spørgsmål om noget teknisk, eller var der opstået usikkerhed om Danmarks rabat? Han ville gerne være helt sikker på, at rabatten stadig er i hus. Hvad bliver det danske nettobidrag for 2015, når rabatten medregnes?

Nikolaj Villumsen sagde, at Enhedslisten ikke kunne støtte mandatet, idet partiet er imod en stigning i udgifter til EU – for Danmarks vedkommende en stigning på knap 1 mia. kr. Det spillede også en rolle, at den største udgiftspost ender med at være en ubrugelig landbrugsstøtte, som et enigt Folketing ellers ønskede at afskaffe.

Mette Bock meddelte, at Liberal Alliance ikke kunne støtte mandatet på grund af den foreslåede budgetstigning. Hun var enig med Pia Adelsteen i, at en stigning er et dårligt signal at sende til medlemsstaterne. Det afspejler sig ikke på EU-niveau, at medlemsstaterne er i krise og gør, hvad de overhovedet kan, for at effektivisere.

Formanden syntes, det var paradoksalt, at den danske rabat ender med at blive stort set ingenting. Hvordan havde ministeren det med det? Folketinget havde tidligere spurgt meget ind til den og fået oplyst, at rabatten var reel. Regeringen havde nærmest været småfornærmet over spørgsmål til det konkrete regnestykke.

Finansministeren svarede Pia Adelsteen, at de for en gangs skyld var nogenlunde enige. Situationen var paradoksal, og der var et mismatch mellem landenes egne økonomiske anliggender og de økonomiske regler, der sætter rammen for, hvad medlemsstaterne kan og bør. Ministeren mente ikke, han var klog nok på europæisk politik til at give en komplet analyse af årsagen til udviklingen, men mon ikke Pia Adelsteen havde ret i, at det også handlede om en forhandlingsmekanisme.

Hvad angår det acceptable udgiftsniveau, var det svært at sige noget mere konkret. Der var tale om en forhandlingssituation, og regeringen ville forsøge at gøre fælles sag med en gruppe af ligesindede lande, der ønsker at bringe udgiftsniveauet ned. Hvor det ender, afhænger af, hvordan Danmark finder sig til rette med de ligesindede lande, og hvordan de spiller deres kort. Der bør dog være en logisk sammenhæng mellem det, der sker i medlemslandene, og det der sker i EU.

Ministeren kunne berolige Erling Bonnesen med, at omstændighederne omkring og virkeliggørelsen af rabatten ikke var noget nyt. Det er også afspejlet i den måde, den danske økonomiske politik er indrettet på.

Ministeren følte sig nødsaget til at korrigere Nikolaj Villumsens udtalelse om en stigning på 1. mia. kr. Det var sådan, sagen stod nu i Kommissionens forslag, men det var jo kun første skridt, og nu følger forhandlingsprocessen. Målet fra dansk side er at trække i den anden retning. Det var det, forhandlingsmandatet gik ud på.

Ministeren opfattede Mette Bocks kommentar som en skærpet version af Pia Adelsteens udtalelse, og hans svar var derfor det samme: Det mismatch, der er mellem EU's egen økonomi og de økonomiske rammer, man dikterer for medlemslandene, er ganske givet et politisk problem. Til formanden sagde ministeren, at han ikke mente, at den danske rabat blev til ingenting. Den danske rabat bliver udformet, som regeringen har ønsket sig – altså en alt andet lige-rabat og et nedslag i, hvad Danmark skal betale, uanset andre omstændigheder omkring EU's budget. Det var heldigt, fordi regeringen sammen med Venstre havde skyndt sig at bruge den mia. kr. på gode skattelettelser til almindelige lønmodtagere. Den var dermed regnet ind i de økonomiske fremskrivninger.

Formanden spurgte, hvor realistisk det var at nå det mål, som mandatet udstak. Hvem er gruppen af ligesindede lande? Og hvor mange lande handler det om? Det var vigtigt at vide – ikke alene i forhold til mandatet, men også i forhold til polemikken om rabatten. Regeringen havde ageret lidt fornærmet på spørgsmål om nettoudgangspunktet efter en rabat. Det var fint at fremhæve, at Danmark havde fået en rabat, men når den samlede betaling steg voldsomt, var det vel begrænset, hvad Danmark fik ud af den.

Pia Adelsteen ville også gerne vide, hvilke lande der ikke er ligesindede, og som synes, at udgifter bare skal stige. Dansk Folkeparti kunne ikke støtte mandatet på baggrund af det fremlagte forslag. Hun glædede sig til den dag, et EU-budget falder.

Finansministeren håbede ikke, at regeringens tilgang var blevet opfattet som fornærmet. Rabatten var indrettet som en strukturel rabat, ligesom der kommer andre strukturelle gevinster ind i den økonomiske politik, uanset hvordan de konkrete omstændigheder udvikler sig på den korte bane. Pengene var brugt på skattelettelser. Gruppen af ligesindede bestod af otte lande: Danmark, Holland, Tyskland, Frankrig, Storbritannien, Sverige, Østrig og Finland – altså the usual suspects i denne sammenhæng. Gruppen var stærk, men spørgsmålet var, om den kunne holde sammen. De lande, der trak i den anden retning, var fortrinsvis lande, der i høj grad har glæde af bevillingerne på EU's budget, nemlig primært lande i Øst- og Sydeuropa.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det. Der ville blive indhentet en melding fra Det Konservative Folkeparti.

2. Eventuelt

Finansministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Finansministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 2. Kommissionens forslag til ændringsbudget nr. 3 til EU's 2014-budget

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2014) 0329

KOM (2014) 0329 – bilag 1 (samlenotat)

Finansministeren: Jeg forelægger Kommissionens ændringsforslag nr. 3 til EU's budget for 2014 til forhandlingsoplæg. Kommissionen præsenterede ultimo maj ændringsforslag nr. 3 til EU's budget for 2014. I ændringsbudgettet foreslås det, at man øger betalingsbevillingerne med 4,7 mia. euro. Langt den største del af forslaget består af øgede betalinger til EU's samhørighedspolitik. Kommissionen foreslår, at der tilføres 3,4 mia. euro mere til EU's samhørighedspolitik i 2014. De resterende 1,3 mia. euro fordeles primært til EU's eksterne politikker – herunder budgetstøtte til Ukraine – samt forskning og uddannelse. Forslaget til ændringsbudgettet vedrører også en opjustering af skønnet for andre indtægter til EU på 1,6 mio. euro i 2014.

Kommissionen foreslår, at ændringsbudgettet finansieres ved at aktivere den såkaldte margin til uforudsete udgifter fuldt ud, og ved at den resterende margin op til betalingsloftet for 2014 udnyttes fuldt ud. Hvis Kommissionens forslag vedtages uændret, vil det isoleret set øge det danske EU-bidrag i 2014 med ca. 465 mio. kr.

FO Jeg vil gerne gøre det klart, at regeringen sammen med de andre budgetansvarlige lande ikke har tænkt sig at stemme for Kommissionens ændringsforslag, som det ser ud nu, af tre årsager:

For det første kan vi ikke støtte et ændringsbudget af den størrelsesorden. Det er uholdbart, at Kommissionen fremsætter et udgiftsønske på 4,7 mia. euro i en situation, hvor medlemsstaterne skal konsolidere budgetterne og gør sig store anstrengelser for at overholde EU's krav vedrørende underskud på de offentlige finanser.

For det andet kan regeringen ikke støtte et ændringsbudget, hvor marginen til uforudsete udgifter aktiveres til udgifter, der reelt ikke kan siges at være uforudsete. Det mener vi ikke er i overensstemmelse med MFF-forordningen.

For det tredje kan vi ikke støtte forslaget, fordi Kommissionen ønsker at afholde finansieringen af de særlige fleksibilitetsinstrumenter ud over EU's betalingsloft. Det mener vi er i strid med MFF-forordningen.

Regeringen vil generelt arbejde tæt sammen med ligesindede lande, for at bestemmelserne i MFF-forordningen overholdes, og for at udgifterne i Kommissionens forslag minimeres mest muligt. Danmark sendte derfor sammen med gruppen af ligesindede lande en erklæring til Kommissionen, før forslaget til ændringsbudgettet blev offentliggjort. I erklæringen fremføres det, at der ikke er hjemmel i MFF-forordningen til at anvende margi-

nen til uforudsete udgifter som foreslået af Kommissionen, og at de særlige fleksibilitetsinstrumenter skal afholdes inden for EU's betalingsloft.

Det er derfor min forventning, at en række af de budgetansvarlige medlemslande vil være særdeles kritiske over for ændringsforslaget. Modsat er der støtte fra en lang række lande, der vil modtage betydelige midler, såfremt ændringsbudgettet vedtages. Det gælder særlig de central- og østeuropæiske lande.

Men som sagt: Regeringens klare tilgang er, at det forslag, som Kommissionen er kommet med, ikke er acceptabelt. Derfor vil vi arbejde meget aktivt og tæt sammen med ligesindede lande for at få det ændret.

Nikolaj Villumsen var meget enig i, at midlerne til uforudsete udgifter skal bruges på uforudsete udgifter, og at man skal lave omprioriteringer i EU's budget, hvis der kommer nye udgifter. Kunne ministeren uddybe, hvad fleksibilitetsinstrumenter dækker over? Regeringen er en del af et blokerende mindretal af toneangivende lande, men hvis det smuldrer, vil den så indtage en anden holdning? Og hvilken holdning vil det være? Og kommer ministeren i så fald tilbage til udvalget med et nyt forhandlingsoplæg?

Pia Adelsteen mente umiddelbart ved gennemlæsning af Kommissionens forslag, at det nemmeste var bare at sige nej til mandatet. Ministeren sagde, at man arbejder på at få budgettet ændret, men hvad ender man med at sige ja til, hvis ministeren får sit mandat?

Erling Bonnesen meddelte, at Venstre støttede mandatet. Han var tilfreds med, at regeringen vil gøre et grundigt arbejde for at holde sig inden for rammerne af det, ministeren havde redegjort for. Kunne ministeren udbygge det og slå fast, at man ikke hurtigt vil komme i en situation, hvor det alligevel ikke kan lade sig gøre at ændre budgettet? Meningen skulle gerne være at nå målet med den budgetrestriktive holdning.

Mette Bock sagde, at Liberal Alliance som en logisk konsekvens af, at partiet ikke kunne støtte ministerens mandat under punkt 1, heller ikke støttede dette mandat. Hun håbede, at regeringen ville gøre alt for at trække i den rigtige retning, men hun syntes, det var et meget åbent mandat, ministeren bad om. Man siger, at man vil søge et kompromis, men hvad vil regeringen gøre, hvis ikke det lykkes? Man risikerer at ende med et budget, som Liberal Alliance ikke kan stå inde for.

Finansministeren svarede Nikolaj Villumsen, at være mest hensigtsmæssigt, at udvalget modtager en beskrivelse af, hvad fleksibilitetsinstrumenterne dækker over. Regeringen bad kort sagt om et mandat til at spille Danmarks kort bedst muligt. Der var en relativt stærk gruppe af ligesindede lande, der stod ganske stærkt på de synspunkter, han også havde gjort gældende. Kunsten var at holde sammen på det blokerende mindretal så langt hen i forhandlingerne som muligt. Det var ikke hans forventning, at forhandlingen ville gå hurtigt. Med til forhandlingskunsten hørte også, at Danmark i gruppen af ligesindede i udgangspunktet ikke bliver regnet for et land, der bare stemmer nej, uanset hvad der sker.

Ministeren håbede, at udvalgets medlemmer var trygge ved, at han og regeringen ingen anden politisk målsætning havde, end at Danmark kan gøre så god brug som muligt af sin styrke i forhandlingerne hen imod de beskrevne mål.

Pia Adelsteen sagde, at Dansk Folkeparti ikke kunne støtte mandatet. Det pinte hende, at Kommissionen ikke kunne finde ud af at overholde de i forvejen meget høje budgetter.

Nikolaj Villumsen spurgte, om man også ville stemme nej til stigningen i budgettet - og så hvis mindretallet falder fra hinanden. Hvilket kompromis kan man lande på? Kan regeringen acceptere en stigning inden for rammerne af mandatet?

Finansministeren svarede, at det lå i mandatet, at Danmark og Fællesskabet skal have den lavest mulige regning ud af forhandlingerne. Danmark vil spille sine kort bedst muligt i kredsen af ligesindede lande for at nå det mål. Det indebærer, at Danmark ikke på forhånd signalerer til hele gruppen, præcis under hvilke omstændigheder og på hvilke punkter Danmark vil sige ja eller nej.

Nikolaj Villumsen spurgte, om ministeren ville komme retur til udvalget, hvis Danmark ændrer sin position.

Finansministeren gjorde det klart, at hans ønske var at få udvalgets mandat til at spille de danske kort bedst muligt, og at det ikke var hensigten at vende tilbage til udvalget.

Nikolaj Villumsen meddelte, at Enhedslisten ikke kunne støtte mandatet. Det er fint, at regeringen kæmper imod en yderligere stigning i budgettet, men Enhedslisten er generelt imod stigninger i EU-budgettet. Det burde udgøre en rød linje, at det foreslås, at budgettet stiger yderligere i forhold til den seneste stigning, som man i forvejen var sur over.

Formanden kunne konkludere, at der ikke var et flertal imod ministerens mandat, idet kun Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Liberal Alliance havde ytret sig imod det.

**Punkt 3. Rådsmøde nr. 3325 (udenrigsanliggender)
den 23. juni 2014**

Udenrigsministeren ville forelægge punkterne på rådsmødet vedrørende udenrigsanliggender til orientering.

1. Ukraine

– *Politisk drøftelse/evt. rådskonklusioner*

Rådsmøde 3325 – bilag 1 (sammenfatning side 2)

EUU alm. del (13) – bilag 521 (fortroligt)

(ambassadøranalyse nr. 1 af 13/6-14 fra
ambassaden i Moskva) (dtfo.dk)

EUU alm. del (13) – bilag 472 (henvendelse
af 23/5-14 fra Ukraines ambassade vedr.
menneskerettighedssituationen i Ukraine)

EUU alm. del (13) – bilag 466 (henvendelse
af 16/5-14 fra European Centre for Minority
Issues om mindretal mellem Ukraine og
Rusland)

EUU alm. del (13) – bilag 405 (fortroligt)
(udkast til aftalememorandum af 16/4-14
mellem EU og Ukraine) (dtfo.dk)

Det Europæiske Råd 20-21/03-14 – bilag 12
(reviderede konklusioner fra mødet i DER 20-
21/3-14)

Det Europæiske Råd 20-21/3-14 – bilag 10
(konklusioner vedr. Ukraine fra mødet i DER
20-21/3-14)

EUU alm. del (13) - bilag 361 (fortroligt) (notat
af 27/3-14 om højrenationalisme i Ukraine)
(dtfo.dk)

Det Europæiske Råd 6/3-14 – bilag 3 (stats-
og regeringschefernes erklæring af 6/3-14 om
Ukraine)

EUU alm. del (13) – svar på spørgsmål 162
(om en redegørelse for
menneskerettighedssituationen i Ukraine)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (13) – bilag 500 (fortroligt) (side
907, senest behandlet i EUU 8/5-14) (dtfo.dk)

EUU alm. del (13) – bilag 442 (fortroligt) (side
842, behandlet i EUU 11/4-14) (dtfo.dk)

EUU alm. del (13) – bilag 420 (fortroligt) (side
810, behandlet i EUU 3. april 2014 i

forbindelse med afrapportering fra DER-mødet 20-21/3-14) (dtfo.dk)
EUU alm. del (13) - bilag 392 (fortrolig) (side 757, behandlet i EUU 14/3-14) (dtfo.dk)

Udenrigsministeren: Ukrainedrøftelsen på rådsmødet vil tage udgangspunkt i den aktuelle situation i landet efter præsidentvalget og den ustabile situation i Østukraine. Herudover vil EU-landene drøfte udsendelsen af en civil CSDP-mission til Ukraine med fokus på sikkerhedssektorreform. Endelig vil vi godkende undertegnelsen af de resterende dele af EU's associerings- og frihandelsaftale med Ukraine og implementeringen af ikkeanerkendelsespolitikken over for Ruslands ulovlige annektering af Krim.

Jeg vil indlede med at præsentere den aktuelle situation, som jeg ser den efter to besøg i Ukraine i de seneste 5 uger. Herefter vil jeg komme ind på EU's aktuelle overvejelser om en CSDP-mission. Jeg ved, at fire medlemmer af Europaudvalget kom hjem fra en tur til Ukraine og Moldova i aftes. Jeg håber, at I vil dele jeres indtryk fra rejsen senere.

Før jeg gennemgår Ukrainepunkterne på rådsmødet, vil jeg knytte et par ord til situationen med de tilbageholdte OSCE-observatører. Som I har hørt i medierne, fik OSCE tidligere på ugen kontakt med den gruppe af tilbageholdte, som den danske observatør er en del af. Alle indikationer tyder på, at de tilbageholdte efter omstændighederne har det godt.

På grund af sagens følsomme karakter vil jeg først gå i detaljer på det kommende møde i Udenrigspolitisk Nævn. Helt overordnet er det dog klart, at det er en sag, der optager mig meget. Det er helt uacceptabelt, at OSCE ikke kan udføre sit arbejde i hele Ukraine, og at den form for voldsudøvelse finder sted. Det er OSCE, som står for sagens håndtering, og vi er i tæt kontakt med dem. For nylig talte jeg med min schweiziske kollega, som for tiden er formand for OSCE. Jeg bliver også løbende informeret af den danske krisestab, der er nedsat. Jeg kan forsikre om, at der bliver gjort, hvad der er muligt, for at få observatørerne frigivet.

Ukraines præsidentvalg den 25. maj var en milepæl i landets historie og et muligt vendepunkt i den nuværende krise. Valget levede ifølge OSCE generelt op til internationale standarder og havde en høj valgdeltagelse på 64 pct. Ligeså tragisk som det var forudsigeligt, fik ukrainske vælgere ikke mulighed for at stemme på Krim. Væbnede separatister forhindrede også mange vælgere i at gå til valgsteder i det sydøstligste Ukraine. Det var uacceptabelt, men ikke nok til at afspore landets demokratiske kurs.

Petro Porosjenko blev som bekendt valgets store vinder med 55 pct. af stemmerne. Med en så klar valgsejr allerede i første valgrunde, fik han et solidt mandat til at føre Ukraine ud af den nuværende krise. Jeg har haft mulighed for at mødes med Porosjenko både før, efter og under præsidentvalget. Uanset ens analyse af hans tid som oligark er jeg overbevist om, at manden har den pragmatisme og det brede netværk, der skal til for at gennemføre de reformer, landet har brug for. Men det kræver politisk vilje. Derfor har jeg i

mine samtaler med Porosjenko gjort det helt klart, at Danmark og EU forventer, at han trækker i arbejdstøjet fra starten.

Jeg deltog i Porosjenkos indsættelsesceremoni den 7. juni. I sin indsættelsestale slog han fast, at hans absolutte topprioritet er at stabilisere Østukraine og samle landet. Til det formål har han annonceret en såkaldt fredsplan for at stabilisere de to sydøstlige regioner, Luhansk og Donetsk. På kort sigt er målet at indgå en unilateral våbenhvile for at deeskalere situationen og give plads til forhandling. På længere sigt er målet en politisk løsning med decentralisering og mindretalsrettigheder som bærende elementer.

Den første fase af fredsplanen betoner især fem elementer: 1) tæt dialog og samarbejde med Rusland; 2) styrket kontrol med den ukrainsk-russiske grænse; 3) iværksættelse af en unilateral våbenhvile; 4) åbning af en korridor over grænsen, hvorigennem separatister af russisk nationalitet kan vende tilbage til Rusland; 5) amnesti til ukrainske separatister, der lægger deres våben og ikke har blod på hænderne.

De sidste 2 uger er der taget flere skridt for at fremme en våbenhvile. Der er oprettet en kontaktgruppe mellem Ukraine, Rusland og OSCE om implementeringen af fredsplanen. Gruppen mødes regelmæssigt. Ukrainske regeringsstyrker er i færd med at genoprette kontrollen med grænsen, og præsident Putin har givet tilsagn om at styrke den russiske grænsekontrol. Endelig har Kijev rakt en hånd ud til separatister med tilbud om amnesti og passage for væbnede separatister retur til Rusland.

Porosjenko sigter efter at indgå en våbenhvile inden for de nærmeste dage. Det er svært at spå om, hvorvidt det vil lykkes. I praksis halter Ruslands støtte til fredsplanen, og separatisternes paramilitære aktiviteter tiltager. På den baggrund er regeringsstyrkernes sikkerhedsoperationer intensiveret. Fra dansk side har vi gjort det klart, at det er regeringens ret og pligt at skabe ro i gaderne, men samtidig er det vigtigt, at operationerne minimerer civile tab og levner mulighed for en forhandlet løsning. Der er ingen militær løsning på konflikten, som kan være til Ukraines fordel. På positivsiden tæller dog, at der er tegn på, at regeringsstyrkernes pres og Porosjenkos håndsrækning er med til at splitte separatisterne.

Vender man blikket længere østpå, er det klart, at Rusland stadig skal gøre meget, meget mere for at nedtrappe konflikten. Men Rusland har også taget nogle konstruktive politiske skridt i de seneste uger. Rusland undlod at obstruere præsidentvalget den 25. maj. Fler-tallet af de russiske tropper er i dag trukket væk fra grænsen til Ukraine. Det har frigjort en del ukrainske styrker til i stedet at stabilisere situationen i Luhansk og Donetsk. Putin har slået fast, at Rusland respekterer det ukrainske folks valg og vil samarbejde med Porosjenko. Siden er den russiske ambassadør til Ukraine vendt tilbage til Kijev for at indgå i dialogen med OSCE og Ukraine om fredsplanen.

Tilsammen kan det vellykkede valg, Porosjenkos fredsplan og de konstruktive politiske signaler fra Rusland give et indtryk af, at der nu er et svagt lys for enden af tunnelen. Men belært af krisens historik og de udfordringer, der venter forude, er det vigtigt at huske på,

at et lys for enden af tunnelen også kan være fra et modkørende tog. Vi må derfor ikke ty til forhastede konklusioner. Kunsten er at bygge videre på de seneste fremskridt, hjælpe Ukraine for hvert tilbageskridt og stå klar med nye sanktionstiltag over for Rusland, hvis situationen tilsiger det. For selv om der er positive tegn, kører Ukraines udvikling langt fra på skinner.

Særlig ustabiliteten i de sydøstligste Ukraine giver grund til bekymring. Kampene mellem separatisterne og regeringsstyrkerne tiltager, og der er stigende tab på begge sider. Den humanitære situation i de to sydøstlige regioner er klart forværret. Kriminelle handlinger med menneskerettighedskrænkelser til følge er eskaleret. Bortførelser, fængslinger, tortur og drab begået af separatisterne berører både almindelige borgere såvel som journalister, folkevalgte, offentligt ansatte og civilsamfundsaktivister. Mange udsættes for grove krænkelser på grund af deres proukrainske ståsted. Det er naturligvis fuldstændig uacceptabelt, og planerne om en våbenhvile kan forhåbentlig snart ændre på situationen.

En af udfordringerne i bestræbelserne på at stabilisere situationen er dog, at de væbnede separatister fremstår stadig mere fragmenterede. Selv hvis viljen til dialog er til stede blandt visse separatister, er det svært at vide, hvem der har autoriteten til at indstille deres kamphandlinger. Separatisterne er opdelt i fraktioner med forskellige mål, baggrunde og kommandostrukturer. En vis andel af dem er russiske statsborgere. Mange har våben og materiel, som er kommet ind over grænsen fra Rusland. Rusland har et stort medansvar for, at separatisterne har vundet terræn, men den russiske indflydelse varierer fra gruppe til gruppe. Dertil er der tegn på, at konflikten har fået en vis egendynamik, som selv Rusland har svært ved at styre. Meldingen om, at separatister har modtaget raketkastere og tre kampvogne fra Rusland, skal ses i denne mudrede kontekst: Rusland afviser at stå bag, men oplysninger fremlagt af USA siger det stik modsatte. Det vil vi gå i dybden med på rådsmødet og på NATO-udenrigsministtermødet dagen efter. Uanset den konkrete situation er der ingen tvivl om, at Rusland skal gøre meget mere for at stabilisere situationen.

Samtidig øger Gazproms beslutning om at stoppe for gasleverancen til Ukraine presset på Kijev. Selv om der er tekniske knaster i forhandlingerne, er jeg ikke i tvivl om, at den russiske beslutning i sidste ende er politisk. Det afgørende er at få parterne tilbage til forhandlingsbordet. Derfor er det værd at notere, at Rusland har sagt, at de ønsker at fortsætte forhandlingerne, men kun hvis Ukraine betaler sine udeståender. Samtidig skal vi fortsætte det langsigtede arbejde med at fremme Ukraines energisikkerhed. Her har Danmark gået forrest. Mange af mine EU-kollegaer ønsker at kopiere det myndighedssamarbejde, som Danmark og Ukraine nu starter på energiområdet.

Endelig afviser Rusland at forhandle om Krim. Overfor står Pososjenko med EU's støtte ligeså fast på sit politiske løfte til de ukrainske vælgere om at få Krim tilbage. Det er svært at se en løsning, der kan bryde den fastlåste situation. I mellemtiden arbejder EU videre med den praktiske udmøntning af ikkeanerkendelsespolitikken over for Ruslands ulovlige annektering.

Lad mig slutte af med nogle sammenfattende betragtninger om Danmarks linjeføring og om EU's støttetiltag over for Ukraine: Udgangspunktet for Danmarks tilgang over for Rusland er at fastholde EU-enighed og sikre den rette balance mellem en udstrakt hånd og en fast hånd. EU skal i dialog med Rusland og vise, at der er et alternativ til konfrontation. Vi skal fremme en politisk løsning, meget gerne med OSCE's medvirken. Ukraine har valgt tilnærmelse til EU. Det skal Rusland respektere, men samtidig skal vi forklare, at hvis Rusland vil, er Ukraines associerings- og frihandelsaftale med EU ikke et nulsumsspil, der udelukker Rusland. Vi skal hjælpe parterne med at finde den tredje vej, hvor Ukraine kan fortsætte sin europæiske integration og samtidig bevare et godt forhold til Rusland. Men samtidig skal det stå klart, at Ruslands destabiliserende adfærd har en pris. Derfor har vi indført målrettede sanktioner. Den fornyede dialog mellem Rusland og Ukraine og Porosjenkos bestræbelser på at opnå en våbenhvile udgør positive skridt, men samtidig skal EU stå klar med nye sanktionstiltag, hvis situationen tilsiger det. På den baggrund vil vi følge udviklingen i Østukraine tæt – og i særdeleshed Ruslands vilje til at styrke grænsekontrollen. Endelig skal vi både stille klare reformkrav til Kijev og fastholde vores støtte til Ukraine. I det lys er jeg glad for, at Kommissionen den 17. juni udbetalte 500 mio. euro i makrofinansiell assistance til Ukraine.

På mandagens møde vil vi desuden drøfte et såkaldt krisestyringskoncept for en ny civil CSDP-mission i Ukraine. Missionen skal bidrage til reform af den civile sikkerhedssektor i Ukraine. Den nuværende situation har vist et stort behov for dette, og den ukrainske regering har anmodet EU om bistand. Ifølge krisestyringskonceptet, der beskriver de overordnede rammer for missionen, vil der blive tale om en faseopdelt mission. I den indledende fase vil der forventeligt primært blive fokuseret på strategisk reformrådgivning i Kijev. Herefter vil missionen kunne udvides til implementering af sikkerhedssektorreformen i regionerne og implementering af et nyt system for træning og uddannelse inden for sikkerhedssektoren. Der tegner sig en bred opbakning i EU-kredsen til en civil CSDP-mission, hvorfor det forventes, at krisestyringskonceptet vil blive godkendt på rådsmødet. Det vil Danmark bakke op om.

Afslutningsvis vil vi på mandag godkende undertegnelsen af associerings- og frihandelsaftalen mellem EU og Ukraine. De resterende dele af aftalen ventes undertegnet på mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni. I samme omgang ventes EU's stats- og regeringschefer også at undertegne tilsvarende aftaler med Georgien og Moldova. Porosjenko har gjort det klart, at han ønsker undertegnelsen, og der er også bred opbakning hertil i EU-kredsen. Med undertegnelsen af de resterende dele vil Ukraine runde en vigtig milepæl – ikke blot i sin europæiske integration, men også i sin politiske historie, da det netop var tidligere præsident Janukovitjs modstand mod indgåelsen af selvsamme aftale, der udløste krisen i november 2013.

Lisbeth Bech Poulsen fortalte om udvalgets rejse til Ukraine og Moldova. Selv om de havde forberedt sig og befandt sig langt væk fra kampene, blev de alligevel chokeret over tingenes tilstand. At det er en stedfortræderkrig, gør den endnu sværere at forholde sig til. Nogle troede, at den kolde krig var slut, men i Moldova havde de besøgt lokalpolitikere, der havde en Leninstatue stående foran hovedkvarteret på Lenin Street, og det var klart,

at konflikten også handler om, hvorvidt man skal dele kulturelt fællesskab med Rusland eller Vesten.

Under udvalgets ophold blev grænselukningerne mod Rusland intensiveret, der blev lukket for gassen, og der brød nye kampe ud i Østukraine med deltagelse af 4.000 separatister. Ifølge de nyeste tal var ca. 300 mennesker blevet slået ihjel. Dialog er vejen frem, men der skal jo to parter til og en anerkendelse af, hvilken rolle man selv har i konflikten. Og det gør det svært at have en dialog, at Putin ikke vil anerkende, at han puster til ilden og destabiliserer landet så meget, at det kan ende med en reel borgerkrig. Hvordan finder man et fælles sprog, når man har så forskellige mindset, som EU og Rusland har? Den ene part reagerer kun på sanktioner og synes ikke, at de sanktioner, EU kan blive enige om, er hårde nok til at ændre adfærd. Hvad mener ministeren om medlemslandenes forskellige syn på, hvor langt man kan gå med sanktionerne? Skal Danmark presse på for hårdere sanktioner?

Mette Bock delte Lisbeth Bech Poulsens betragtninger fra Ukraine, hvor hun også havde været med. Det havde slået hende, hvor mange paradokser der var i landet. På Majdan-pladsen kan man til den ene side se folk sidde i sommertøj på cafeer som i Paris eller Berlin, mens der til den anden side stadig er telte på trods af det vellykkede præsidentvalg. Når teltene stadig er der, er det, fordi Ukraine er i et meget skrøbeligt limbo. Der er en vis glæde over valget og store forventninger til Porosjenko, men han har lovet nogle helt urealistiske ting: fred i løbet af en uge, at han vil sælge sine ting, og at korruptionen vil forsvinde. Hvis han ikke kan indfri de løfter, vil den indre uro blusse op. Et andet paradoks er, at EU sender midler til Ukraine, som Rusland straks opkræver for noget, de kalder dobbelt gæld.

Udvalget oplevede heller ikke på noget tidspunkt, at nogen af sig selv nævnte Krim. Først når de selv spurgte, erklærede folk sig enige i, at Krim skal tilbage til Ukraine, men det var tydeligt, at de havde opgivet, og at Krim slet ikke var på dagsordenen.

Selv om man i Ukraine gerne vil følge EU-sporet, er der en dyb frustration over den manglende enighed og konsekvens bag sanktionsregimet og en undren over, at EU ikke ser Ukrainekonflikten i et større perspektiv. Hvordan kunne ministeren også presse på for at signalere til ukrainerne, at EU faktisk er der, og ikke bare laver mystiske økonomiske aftaler afhængigt af særlige økonomiske interesser? Og for at sanktionssporet faktisk bliver fulgt – og måske lidt hurtigere? Det er der behov for; den russiske propaganda er massiv. Man kan høre politikere i Moldova sige, at de ikke vil EU, fordi EU bare er ligesom Melodi Grand Prix-vinderen. Det er hardcore og absurd. Mette Bock nævnte en sidste absurditet: Der er tale om at bygge en mur på lange stræk af grænsen mellem Rusland og Ukraine. Ministeren taler om grænsekontrol; de taler om grænselukninger.

Nikolaj Villumsen tvivlede ikke på, at situationen i Ukraine var forfærdelig. Han havde selv været der ved flere anledninger, og Rusland opfører sig uacceptabelt på Krim og i det østlige Ukraine. Porosjenko taler om dialog, samtidig med at han slår hårdt ned på dem, han kalder terrorister, som han ikke vil forhandle med. Det har ikke hjulpet, at sepa-

ratisterne på trods af offensiver fra den ukrainske hær har opretholdt den militære balance. En hurtig militær løsning efterfulgt af politisk forhandling har vist sig ikke at være mulig. Nikolaj Villumsen advarede imod bare at se det som en stormagtskonflikt. Rusland opfører sig uden tvivl uacceptabelt, men den ukrainske befolkning er også delt, og der er en ekstrem frygt for, hvad der vil ske. Han opfordrede derfor ministeren til at stå fast på, at der ikke er en militær løsning, og at man ikke kan slå grupperne ned, men må indlede forhandlinger med de politiske ledere.

Nikolaj Villumsen nævnte også, at de højreekstreme partier i Kijev havde haft et dårligt valg, og at det vil være en formildende omstændighed for store dele af befolkningen i det østlige Ukraine, hvis de kommer ud af regeringen. Ville ministeren gå videre med det?

Problemet med vold findes også vestpå. I det nordvestlige Ukraine var lederen af Højre Sektor blevet slået ihjel, nyhedsbureauets hovedkontor var blevet brændt, og den fungerende præsident i Kijev havde taget initiativ til at forbyde kommunistpartiet, hvis præsidentkandidat desuden var blevet tævet inde i parlamentet. Det eneste demokratiske er at dele sol og vind lige og kritisere enhver form for politisk vold og overgreb – også i den vestlige del af Ukraine. Det er kun sådan, man kan få samlet landet. Nikolaj Villumsen havde længe fundet det ulogisk, at man fra EU's side fortsætter med at sælge våben til Rusland. Han opfordrede til at presse på for en våbenembargo mod Rusland.

Erling Bonnesen bakkede op om en kontant kurs over for Rusland, der leger med ilden og sandsynligvis leverer våben til oprørsgrupper. Russerne spiller på to heste, og derfor var det vigtigt at gøre det krystalklart, at de skal medvirke til en deeskalering. Han spurgte, hvad ministerens holdning til yderligere sanktioner var.

Udenrigsministeren takkede udvalget for at dele deres gode overvejelser og erfaringer fra Ukraine. De skærende kontraster gør altid et dybt indtryk, og situationen er alvorlig. På den ene side er Ukraine en civilisation med fin infrastruktur og cafeer på gaderne, på den anden side fornemmer man en opløsning under det hele, som pludselig kan eskalere til noget helt uoverskueligt.

Ministeren mente ikke, man kunne tale om en ny kold krig, men i hvert fald i den russiske opfattelse er der to systemer, der står over for hinanden. Konfliktens årsag er nok ikke EU's frihandelsaftale i sig selv, men alt, hvad der følger med associeringsaftalen af demokrati, ytringsfrihed, antikorruption – alt det, vi sætter højt, men som med tiden giver et andet samfund. Det troede han ikke at Putinregimet ønskede implementeret så tæt på Ruslands grænser. Konflikten er ikke bare kulturel, den er også politisk og økonomisk.

Ministeren svarede på Lisbeth Bech Poulsen, Mette Bock og Erling Bonnesens spørgsmål om, hvad man kan gøre sanktionsmæssigt, og hvad kan der opnås enighed om i EU. Han kunne ikke redegøre for de enkelte landes positioner på et åbent møde, men hans egne rettesnore i de kommende dage og uger var for det første, at det er afgørende for EU at stå sammen, uanset hvad man gør. Det værste, der kan ske, er, hvis det lykkes Rusland at splitte EU. At stå sammen er det stærkeste signal, fordi det viser, at alvoren af

det, Rusland har gjort, vejer tungere for alle medlemslandene end deres forskellige politiske, historiske, økonomiske interesser. Ministeren troede, at fordi Danmark ligger nogenlunde i midten – måske med en tilbøjelighed til det kontante – er den vigtigste rolle, Danmark kan spille, rollen som den, der forener synspunkterne og finder landingsbanerne hver gang. Den rolle agtede han at fortsætte med at spille.

Den anden rettesnor var, at når Rusland eskalerer, bør EU's reaktioner også gøre det. Og omvendt, når der er tegn på det modsatte. Derfor måtte man holde meget nøje øje med, om de aktuelle fremskridt på det diplomatiske niveau modsvarer, hvad der sker i virkeligheden. Ellers bliver man nødt til at reagere på det. Det kunne han høre vakte genklang hele vejen rundt i udvalget. For hver dag bliver situationen mere ustabil med 40.000 interne fordrevne og uden mulighed for at lave investeringer og skabe sikkerhed i Øst-ukraine. Det gør det næsten umuligt for Porosjenko at levere, hvad han har lovet.

Det var svært at vide, hvem personerne i teltlejrene på Majdanpladsen repræsenterede, og hvorfor de var det. Det er en selvstændig udfordring at finde ud af, hvad man stiller op med dem – og hvornår.

Ministeren havde i Kijev også oplevet en vis skuffelse over, at EU ikke er hårdere over for Rusland, men i det østlige og sydlige Ukraine så de ikke sådan på det. Der er også generelt en skuffelse over, at EU ikke leverer flere hurtigere resultater, flere penge og den slags. Ministeren gjorde derfor meget ud af at sige til regeringen og civilsamfundsrepræsentanter, at Ukraine må hanke op i sig selv. EU kan ikke tage ansvaret for landets skæbne, men kan bakke op om de skridt, der bliver taget. Alle i hele Ukraine har en interesse i at bevare en enhed, og det troede ministeren også, at de selv vidste, og at præsidenten ønskede.

Nikolaj Villumsen havde ret i, at vold på begge sider må fordømmes og bekæmpes. Men det var vigtigt at få proportionerne på plads, og i øjeblikket er problemet størst fra russisk og prorussisk side. Det gør det selvfølgelig ikke i orden at lave overgreb på tv-stationer eller nogen andre. Det var en svær situation, og ministeren var glad for de gode råd og lovede at vende tilbage løbende. Som Nikolaj Villumsen var inde på, er der ingen lette militære løsninger. Den ukrainske regering fokuserede i øjeblikket på at få lukket grænserne, så der ikke kan komme flere våben og flere af de såkaldt grønne mænd over grænsen. Om det var muligt at inddæmme problemet, var et åbent spørgsmål. Det er en meget lang grænse, og ministeren var enig med Mette Bock i, at vejen frem næppe var at bygge en mur.

2. Sydlige naboer

Udenrigsministeren: Under dagsordenspunktet om det sydlige naboskab forventer jeg, at Rådet vil komme ind på Syrien og Libyen.

Syrien

I relation til Syrien forventer jeg, at Rådet først og fremmest vil drøfte udviklingen i det politiske spor med særligt fokus på EU's handlemuligheder. Rådet vil ligeledes drøfte den humanitære situation, ligesom man vil gøre status for OPCW og FN's arbejde med at indsamle og destruere Syriens kemiske våbenarsenal. Endelig vil der blive lagt op til en drøftelse af terrortruslen fra udenlandske kæmpere og den regionale dimension af konflikten, herunder i forhold til Irak som tidligere nævnt.

Under mit besøg i Tyrkiet den 13.-14. maj oplevede jeg ved selvsyn de ufattelige og tragiske menneskelige konsekvenser af konflikten i Syrien. Ingen kan være i tvivl om, at den nuværende situation er uholdbar. Derfor har jeg på rådsmødet tænkt mig at opfordre til, at vi i EU nøje overvejer alle muligheder for, hvordan vi kan forbedre samarbejdet og øge støtten til den moderate opposition. Der er behov for et reelt alternativ til Assadregimet.

Fra dansk side er vi som bekendt allerede stærkt engagerede i Syrien. Gennem det nye Syrienprogram ser vi løbende på, om vi kan gøre endnu mere for at afhjælpe lidelserne for civilbefolkningen og bringe konflikten tættere på en afslutning. Det gælder også på det humanitære område, hvor Danmark yder et solidt bidrag til konfliktens ofre i Syrien og i de hårdt pressede nabolande. Men det er ikke let. Ifølge vores humanitære partnere i Damaskus udviser styret i stigende grad en obstruerende og uforsonende attitude over for humanitære aktører. Samtidig har ændrede procedurer og godkendelser for transport af nødhjælp ført til yderligere udfordringer i at nå de nødlidende. Regeringen arbejder fortsat for forbedret humanitær adgang og vedtagelse af en ny humanitær sikkerhedsrådsresolution med ufravigelige krav om adgang også på tværs af Syriens grænser.

Der er desværre ikke sket yderlige fremskridt i OPCW og FN's arbejde med at indsamle og destruere Syriens kemiske våbenarsenal. Sidste afhentning fandt sted den 24. april, og der er fortsat ca. 8 pct. af de kemiske substanser tilbage i landet, der mangler at blive fragtet ud. Jeg forventer, at der på mødet vil være opbakning til, at vi opretholder presset på de syriske myndigheder for at efterleve deres internationale forpligtelser, så de kemiske våben fjernes snarest muligt.

Jeg forventer også som nævnt en fornyet drøftelse af terrortruslen fra udenlandske kæmpere, der drager til Syrien for at deltage i kamphandlingerne. Det er et problem, som vi må finde løsninger på både gennem nationale og internationale initiativer. EU overvejer p.t. en række muligheder for at styrke det forebyggende arbejde. Det bakker vi fra dansk side op om, og som I ved, har vi en handlingsplan på vej herhjemme.

Nikolaj Villumsen ville på det kraftigste advare imod udenrigsministerens forslag om at sende våben til dele af oprørsstyrkerne, fordi de – som man før har set det – kunne ende i hænderne på de forkerte. Tidligere på ugen havde Folketinget haft besøg af en delegation med repræsentanter for de kurdisk dominerede områder i den nordlige og nordøstlige del af landet, bl.a. formanden for de assyrisk kristne og den kvindelige vicepræsident for det kurdiske råd. De havde haft nogle interessante pointer. I Irak kan man se, at minoriteterne er blevet fordrevet som et resultat af invasionen. Og det, der holder Assad ved magten, er netop de religiøse minoriteters frygt for, at sunniislamister sætter sig på magten. Det interessante i de kurdisk dominerede områder var, at man her har fået et pluralistisk og sekulært styre. Det så Nikolaj Villumsen som en relevant model for et fremtidigt stabilt og frit Syrien. Hvis minoriteterne ikke frygtede, hvad der vil ske efter Assads fald, ville han hurtigt falde. Nikolaj Villumsen havde talt med formanden for de assyrisk kristne, som sidder i ledelsen af den nationale koalition, og problemet her var, at der ikke er så meget vilje til at drøfte minoriteternes fremtid efter Assad. Det kan minoriteterne i Syrien ikke leve med, og det er nødvendigt at forstå for at forstå konflikten.

Erling Bonnesen spurgte, hvordan man forventer, at de forskellige lande stiller sig i overvejelserne om støtte til de såkaldt moderate syriske oprørere.

Udenrigsministeren fortalte, at man havde haft en lang drøftelse af Syriens situation i Udenrigspolitisk Nævn, og understregede, at hverken han selv eller regeringen har foreslået, at Danmark unilateralt skulle sende våben til Syrien. Det spørgsmål, han havde stillet i et omdiskuteret interview, var, hvordan man får Assad til forhandlingsbordet nu, hvor han desværre vinder frem. Man regner med, at der for øjeblikket dør ca. 5.000 om måneden i Syrien, og både Assad og de ekstremistiske oprørere vinder frem. Ministeren havde ikke givet udtryk for, at der var nogen lette løsninger – overhovedet. Militærstøtte er også forbundet med en masse problemstillinger, det er absolut ikke en snuptagsløsning. Der findes andre måder at støtte de moderate oprørsstyrker på, og hvis man skulle støtte dem yderligere, måtte det være under forudsætning af, at mindretallene kan være i Syrien efter Assad. Der var forskellige vurderinger af, om en fredsaftale skal føre til en decentral organisering af landet med en høj grad af autonomi for de forskellige religiøse grupper, som Nikolaj Villumsen var inde på, eller om der er brug for en stærk central magt, der kan forhindre konflikter mellem grupperne. Det var en svær diskussion, og ministeren var endnu ikke klar over, hvad han selv mente var det rigtige at gøre. Efter de foregående dages begivenheder i Irak, stod det klart, at det er nødvendigt at inddrage de regionale magter. Lande som Irak, Syrien og Saudi-Arabien er ikke interesserede i, at ekstremismen vinder frem, og kampen mod ekstremisme kunne man måske forsøge at arbejde ud fra. Det bekymrende var, at Assad efter det såkaldte præsidentvalg og hans militære sejre slet ikke var interesseret i at forhandle, fordi han tror, han kan vinde militært, og derfor måtte man diskutere, hvordan man forhindrer status quo.

Nikolaj Villumsen nævnte, at det var et stort problem i de tre nordlige og nordøstlige kantonen i Syrien, hvor man har lavet et ganske fornuftigt pluralistisk og sekulært styre, at Tyrkiet har lukket grænserne, så de 3,5 million syrere, der befinder sig i området, ikke kan

få mad og medicin ind. Han opfordrede ministeren til at prøve at skabe opbakning i EU til at bede Tyrkiet genåbne grænserne.

Udenrigsministeren svarede, at grænserne nogle steder havde været for åbne for ekstremistiske grupper. Der havde man bedt Tyrkiet om det modsatte: at holde lidt mere styr på grænserne. Det er en svær balance, også fordi Tyrkiet har taget imod en million flygtninge og er ved at være på bristepunktet. Men der er selvfølgelig nogle humanitære hensyn, som man overvejer løbende.

Nikolaj Villumsen mente, at Tyrkiet prioriterer forkert. Ved nogle af grænserne til kurdiske områder bygger man en mur, mens andre grænseområder står åbne, så ekstremister kan strømme over dem. Man kunne bede Tyrkiet åbne for mad og medicin.

Udenrigsministeren var helt enig i, at humanitær hjælp skal kunne komme frem, og det havde man meddelt Tyrkiet. Desværre var ekstremisterne tilbøjelige til at finde de steder, hvor de kan komme frem.

Udg. Egypten

Nikolaj Villumsen spurgte, hvordan ministeren vurderede situationen i Egypten, som efter hans mening var dybt problematisk.

Formanden meddelte, at punktet var taget af dagsordenen, men at ministeren var velkommen til at kommentere det alligevel.

Udenrigsministeren svarede, at man følger situationen tæt. Han havde netop besluttet at invitere de civilsamfundsorganisationer, der arbejder i Egypten, til et møde for at høre deres opfattelse af situationen og få ideer til, hvad man kan gøre. Han mente stadig, at den kritiske dialog var vejen frem, men det, der nu skete, var meget langt fra, hvad man ønskede, og det var man nødt til at påtale.

Libyen

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3325 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (13) – bilag 442 (fortrolig) (side 855, senest behandlet i EUU 11/4-14) (dtfo.dk)

EUU alm. del (13) – bilag 393 (side 767, behandlet i EUU 14/3-14)

Udenrigsministeren: I forhold til Libyen forventer jeg en kort drøftelse med fokus på den politiske udvikling og den forværrede sikkerhedsmæssige situation. Der er planlagt nyvalg til Nationalkongressen den 25. juni, men det er stadig usikkert, om valget vil finde sted.

Et af de alvorligste problemer i Libyen er sikkerhedssituationen med daglige væbnede sammenstød mellem militserne, der modarbejder etablering af effektive nationale sikkerhedsmyndigheder. Denne situation har også alvorlige regionale konsekvenser som f.eks. stigende migration fra Libyen mod Europa, våbenspredning og terroraktiviteter.

Jeg forventer, at Rådet vil fokusere på, hvordan EU kan understøtte transitionsprocessen, bidrage til at forbedre sikkerhedssituationen og håndtere de regionale konsekvenser af situationen. Fra dansk side vil der bl.a. blive lagt vægt på, at EU understøtter FN's bestræbelser på at fremme en bred national dialog mellem de politiske kræfter i Libyen.

3. Udviklingen i Asien

– *Politisk drøftelse/Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3325 – bilag 1 (samlenotat side 9)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Nikolaj Villumsen savnede en klar fordømmelse af militærkuppet i Thailand.

Udenrigsministeren sagde, at Thailand var taget af dagsordenen for rådsmødet, men det gav sig selv, hvad man mente om situationen, og man fulgte situationen tæt.

4. Afghanistan

– *Rådskonklusioner*

JOIN (2014) 0017

Rådsmøde 3325 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 253 (side 539, senest behandlet 17/1-14)

EUU alm. del (12) – bilag 491 (side 1490, behandlet i EUU 21/6-13)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Strategisk partnerskabsaftale ml. EU og Canada (SPA)

- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 23. juni 2014, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

Rådsmøde 3325 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (13) – bilag 470 (side 886, senest behandlet i EUU 2/5-14)

EUU alm. del (12) – bilag 472 (side 1395, behandlet i EUU 7/6-13)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Irak

– Politisk drøftelse/evt. rådskonklusioner

Rådsmøde 3325 – bilag 3 (supplerende samlenotat)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (13) – bilag 302 (side 608, senest behandlet i EUU 17/1-14)

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 218, behandlet i EUU 15/11-13)

Udenrigsministeren: Under frokosten ventes udviklingen i Irak efter ISIL's (Islamic State of Iraq and the Levant) angreb på Mosul og en række andre byer i det vest- og nordlige Irak at blive drøftet. Situationen i Irak er stærkt bekymrende. Med ISIL og tilknyttede sunnimilitseres erobring af Mosul og aktuelle kontrol over de vestlige provinser Fallujah og Ramadi står Irak igen over for en ny sikkerhedspolitisk og humanitær krise. ISIL er rykket tættere på hovedstaden Bagdad, FN har evakueret flere af sine medarbejdere i landet, og hundredtusinde civile er drevet på flugt fra de berørte områder. Den danske regering har allerede ydet 20 mio. kr. i humanitær assistance til de omkring 500.000, der er flygtet fra Mosul til det kurdiske selvstyreområde.

Den aktuelle krise i Irak har været længe undervejs og er uløseligt forbundet med konflikten i Syrien. ISIL har sit udspring i al-Qaeda i Irak, som på det nærmeste blev elimineret af de amerikanske tropper i 2007-08. Med konflikten i Syrien blev gruppen reaktiveret og er i dag som bekendt en væsentlig magtfaktor i Syrien med betydelig militær kapacitet.

ISIL's fremdrift i Irak har dog ikke været mulig uden betydelig folkelig tilslutning fra sunnioppositionsgupper og de dertil knyttede militser. Men det er ikke det samme, som at ISIL har stor tilslutning i befolkningen. Flertallet af de irakiske sunnier er moderate, ønsker øget grad af regional autonomi inden for rammerne af det føderale Irak og tager lige så meget afstand fra et ISIL-styret kalifat, som det altovervejende flertal af shiitter tager afstand fra en islamisk republik efter iransk forbillede.

Hvorfor støtter sunnierne så op om ISIL? Her peger pilen på den irakiske regering under premierminister al-Malikis ledelse, som bærer en stor del af ansvaret for den aktuelle kritiske situation. Al-Maliki har i flere år ikke haft politisk vilje til at række ud til de moderate sunnipolitiske grupper. Tværtimod er de sunnitiske politiske repræsentanter i regeringen og parlamentet blevet holdt uden for de politiske beslutningsprocesser, sunnier er blevet udrenset i stort tal i statsapparatet og sikkerhedstyrkerne, og regeringen har slået hårdt ned på fredelige demonstrationer i de sunnidominerede provinser, der krævede politisk indflydelse og øget regional selvbestemmelse.

Det er derfor på sin plads, når USA stiller krav til den irakiske regering om en plan for inkludering og bredt samarbejde om en politisk løsning på krisen som forudsætning for, at en militær aktion kan komme på tale. Den irakiske krise skal løses af irakerne selv. Der er overhængende risiko for, at situationen vil eskalere og vi igen vil se en folkelig mobilisering på et sekterisk grundlag – altså en frisættelse af netop de dynamikker, der i 2004-

2007 førte til en egentlig sekterisk borgerkrig. Også her har den irakiske regering et stort ansvar. Vi har set både regeringsrepræsentanter, shiitiske religiøse ledere og andre fremtrædende shiitiske politikere opfordre til væbnet kamp mod ISIL. Men kombinationen af en dårligt ledet og udisciplineret irakisk hær og mange nyrekrutterede civile uden militær baggrund er kritisk. Dels kan våben og andet militært udstyr falde i ISIL's hænder, som vi så det i Mosul, dels kan våbnene blive rettet mod civile sunnier.

Den aktuelle krise rummer to trusler, som jeg ser det: For det første at ISIL og de tilknyttede grupper sætter sig fast i de områder, de aktuelt kontrollerer, og dermed skaber en platform for terrorhandlinger i regionen. For det andet at krisen udvikler sig til en egentlig sekterisk borgerkrig. Begge scenarier truer den nationale enhed – Iraks forsatte eksistens som føderal stat – og har alvorlige regionale og internationale sikkerhedspolitiske konsekvenser.

Fra dansk side har vi på det kraftigste fordømt ISIL's angreb på Mosul og de øvrige byer i Irak. Vi støtter op om vedtagelse af rådskonklusioner, der opfordrer den irakiske regering til at inkludere de moderate sunnipolitiske grupperinger i de politiske beslutningsprocesser med understregning af, at uden en repræsentativ regering med bred folkelig tilslutning, også blandt sunnimindretallet, er det ikke muligt at standse de ekstreme islamistiske grupper.

7. Eventuelt

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Udg. A) Forholdet ml. EU og Canada

Punktet var udgået.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3326 (almindelige anliggender) den 24. juni 2014

Udenrigsministeren sagde, at han ville forelægge dagsordenspunkterne forud for råds-mødet vedrørende almindelige anliggender den 24. juni 2014. Alle punkterne var til orien-tering.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3326 – bilag 2 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (13) – bilag 435 (fortrolig) (udkast til kommenteret dagsorden vedr. mødet i DER 26-27/6-14) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 26-27/06-14 – bilag 1)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 501 (side 923, senest behandlet i EUU 8/5-14)

Udenrigsministeren: På mødet skal vi drøfte udkastet til konklusionerne for mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni. Der er tale om et vigtigt og substansfuldt topmøde. Jeg forventer, at spørgsmålet om prioriteter for EU i de kommende år vil være det væsentligste punkt på dagsordenen.

Til den uformelle middag for stats- og regeringscheferne den 27. maj var der enighed om, at Det Europæiske Råd i lyset af europaparlamentsvalget og med sigte på udpegelse af den nye formand for Kommissionen skal benytte anledningen til at sætte den strategiske retning for EU-samarbejdet i de kommende år. Fastsættelse af den overordnede retning for EU er en opgave, som ifølge traktaten tilfalder Det Europæiske Råd. Til den uformelle middag den 27. maj var der enighed om nogle overordnede prioriteter, som vil indgå i det videre drøftelser på topmødet den 26.-27. juni.

Enigheden vedrørte først og fremmest, at EU bør fokusere på vækst og beskæftigelse; at der skal sikres en velfungerende ØMU, der samtidig holder sammen på EU28; at der skal fokus på klima- og energipolitikken, samt at EU's kerneværdier som fri bevægelighed skal bevares. Derudover skal området for retlige og indre anliggender konsolideres, og den eksterne dimension skal styrkes. Med henblik på at realisere disse prioriteter skal EU's institutioner samarbejde konstruktivt og organiseres på en effektiv måde. I den forbindelse skal der være en fælles forståelse af, hvad der bedst løses på EU-plan, og hvad der bedst løses nationalt. Regeringen støtter selvsagt disse overordnede prioriteter. Grundlæggende er der behov for et mere fokuseret og effektivt samarbejde, hvor nye initiativer fra EU har en klar europæisk merværdi.

Prioriteterne for EU's fremtidige udvikling indgår i overvejelserne om udpegelsen af den kommende formand for Europa-Kommissionen. For stats- og regeringscheferne er det

vigtigt først at se på indholdet, dvs. EU's retning, før man drøfter navne. Herman Van Rompuy har – som traktaten foreskriver det – indledt konsultationer med repræsentanter fra Europa-Parlamentet og medlemmer af Det Europæiske Råd om den kommende kommissionsformand. Som bekendt følger det af traktaten, at Det Europæiske Råd indstiller en kandidat, som så skal vælges af Europa-Parlamentet. Når Det Europæiske Råd træffer beslutning om en indstilling, skal europaparlamentsvalget tages i betragtning. Herman Van Rompuy konsulterer i øjeblikket bredt med henblik på at finde en kandidat, som kan samle flertal i både Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd. Det er på nuværende tidspunkt uvist, om Herman Van Rompuys konsultationer vil resultere i, at Det Europæiske Råd kan træffe beslutning om indstilling af en ny kommissionsformand den 26.-27. juni.

Hvis der er enighed om en kandidat til posten som kommissionsformand, vil det eventuelt indgå i en samlet pakke af topposter. En sådan pakke forventes i givet fald – foruden kommissionsformanden – at omfatte formanden for Det Europæiske Råd, udenrigsrepræsentanten og muligvis en fast fuldtidsformand for eurogruppen. Her og nu ser det ud til, at der alene sigtes mod en beslutning om kommissionsformandsposten.

Jeg vil herefter vende mig til de øvrige punkter på dagsordenen for Det Europæiske Råd. For det første EU's klima- og energipolitik. Dels skal der gøres status over det analysearbejde, som der er i gang for at opnå aftale om 2030-pakken i oktober. Dels skal Det Europæiske Råd også have en første drøftelse om Kommissionens strategi for EU's energisikkerhed, som foreslået af Danmark på mødet i Det Europæiske Råd i marts måned. Det forventes, at Det Europæiske Råd vil udtrykke støtte til iværksættelse af de mest hastende tiltag i forhold til energisikkerhed for at sikre EU's energiforsyning på kort sigt forud for den kommende vinter. Der kan eksempelvis blive tale om en styrkelse af de eksisterende nød- og solidaritetsmekanismer i EU for at hjælpe de mest udsatte medlemslande.

Det er en klar prioritet for Danmark, at initiativer for nedbringelse af EU's energiahængighed tager udgangspunkt i interne tiltag. Udbygning med interkonnektorer er et vigtigt instrument. For det første er det den mest omkostningseffektive måde at øge EU's energisikkerhed på. For det andet er det den bedste måde at sikre et velintegreret og liberaliseret marked for energi på. For det tredje er det den mest effektive måde at gøre vedvarende energi billigere på. Derudover er fortsat udbygning med vedvarende energi og energieffektiviseringer centrale prioriteter. I dansk optik hænger dette tæt sammen med 2030-rammen for EU's klima- og energipolitik, og vi vil arbejde for at sikre, at de afgørende beslutninger om de to emner træffes samtidig på topmødet i oktober. Samtidig arbejder vi fra dansk side målrettet for, at EU's klima- og energipolitik udmøntes så omkostningseffektivt som muligt med en retfærdig byrdefordeling mellem medlemslandene.

Lad mig også nævne, at Det Europæiske Råd på det kommende møde skal vedtage nye strategiske retningslinjer for området for retlige og indre anliggender (det såkaldte post-Stockholmprogram), da det nuværende Stockholmprogram udløber med udgangen af 2014.

Det Europæiske Råd skal desuden drøfte de endelige landespecifikke anbefalinger for 2014, som udgør en del af Det Europæiske Semester. Det såkaldte REFIT-initiativ, som handler om at simplificere EU's lovgivning og mindske administrative byrder for virksomheder, skal også drøftes.

Derudover forventer jeg en godkendelse af Litauens tiltrædelse af euroen pr. 1. januar 2015. Herudover er Ukraine og Kommissionens anbefaling af kandidatstatus til Albanien på dagsordenen. Jeg har allerede omtalt Ukraine under forelæggelsen af Udenrigsrådet, og jeg vender tilbage til Albanien om lidt.

2. Det europæiske semester 2014

– *Politisk drøftelse*

KOM (2014) 0400, KOM (2014) 0405

Rådsmøde 3326 – bilag 2 (sammenfatning side 4)

Udenrigsministeren: Rådet for almindelige anliggender forventes også at tilslutte sig dette års landespecifikke anbefalinger for 2014 og fremsende dem til Det Europæiske Råd. Hvor Det Europæiske Råd i marts havde fokus på de samlede økonomiske udfordringer for EU og medlemslandene, vil Det Europæiske Råd på det kommende møde have fokus på, hvad hvert enkelt medlemsland bør gøre. Sagt helt kort forventes anbefalingerne at markere en overgang fra krisehåndtering til mere generelle vækst- og beskæftigelsesunderstøttende tiltag, men selvfølgelig med fokus på fortsatte reformer.

Det er i den forbindelse meget tilfredsstillende, at Kommissionen har konkluderet, at Danmark har bragt det offentlige budgetunderskud holdbart ned under 3 pct. af BNP i 2013. Det ser dermed ud til, at vi kan få ophævet den eksisterende henstilling fra 2010.

For at vi kommer videre ud af krisen på den bedst mulige måde, er det vigtigt, at EU samlet og de enkelte lande hver for sig leverer de relevante reformer og finanspolitiske tilpasninger. Fra dansk side støtter vi, at landene rettidigt gennemfører semesteret med de landespecifikke anbefalinger og økonomisk konvergens. De landespecifikke anbefalinger spiller en vigtig rolle med at fastholde landene på reformkursen og genskabe væksten og beskæftigelsen.

Nikolaj Villumsen nævnte, at det danske valg til Europa-Parlamentet havde ført til en styrkelse af Dansk Folkeparti. Også i andre lande var højrefløjen gået frem; andre steder var det venstrefløjen. Generelt havde der været et klart fravalg af EU's politik. Ville man ikke genoverveje, om det er fornuftigt at føre en stram økonomisk politik, og i stedet fokusere på at skaffe arbejdspladser og bekæmpe social dumping?

Mette Bock mente det måtte have en betydning, at Europa-Parlamentet nu er sat sammen på en anden måde og fandt det paradoksalt at have stramme rammer for landenes økonomiske politik og samtidig øge EU's budget. Sidstnævnte havde udvalget talt med finansministeren om tidligere på mødet.

Udenrigsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at langt størstedelen af mandaterne til Europa-Parlamentet stadig var EU-positive. Han gjorde også opmærksom på, at der i Danmark havde været et overvældende flertal for Patentdomstolen. Der var forskellige årsager til valgresultaterne i de enkelte lande; nogle årsager var meget nationale. Han delte til en vis grad Enhedslistens vurdering af, at de skrappe reformer, det er nødvendigt at gennemføre i EU, bærer en del af ansvaret for EU-skepsissen, men købte ikke løsningen med at opgive reformerne. De lande, der oplever økonomisk fremgang, er lande, som har gennemført reformerne. Der, hvor man ikke har gennemført reformerne, men - som Enhedslisten foreslår - øget budgetunderskuddet og lavet finanspolitiske initiativer, som koster penge, man ikke har, går det ikke den rigtige vej. Det er ganske vist svært at gennemføre reformerne, og befolkningsgrupper kom i klemme, men det skyldes ikke EU, men at landene har ført en uansvarlig økonomisk politik, som der skal rettes op på. Han var meget enig med Nikolaj Villumsen i, at man skal bekæmpe social dumping og så frem til den kamp sammen med bl.a. Enhedslisten.

Ministeren gav Mette Bock ret i, at der kan være en modsætning mellem den lære, som EU kommer med til landene, og EU's eget budget, som har en tendens til at gå den forkerte vej. Han håbede, at finansministeren havde pointeret, at det var den danske kurs at forsøge at arbejde for en ansvarlig økonomisk politik i EU's egne budgetter.

Formanden bekræftede, at finansministeren i hvert fald havde talt om det med at forsøge.

Nikolaj Villumsen spurgte, hvor EU's nedskæringspolitik havde været en succes. Nikolaj Villumsen havde besøgt Portugal, hvis gæld i forhold til BNP var steget. 500.000 personer var udvandret svarende til et 10-procentsfald i arbejdsstyrken på trods af gennemførelsen af arbejdsudbudsfremmende reformer. Det var ikke alene en økonomisk, men også en social katastrofe for landet.

Udenrigsministeren fremhævede, at Portugal og Spanien er eksempler på lande, der for første gang begynder at se en positiv vækstkurve efter en periode med negativ vækst. Han ønskede ikke at underdrive eller negligere de to landes betydelige sociale udfordringer, men det var hans bedste overbevisning, at situationen ikke skyldes noget, der er pålagt fra EU's side, men de politikker, der i perioder havde været ført i landene – politikker på den forkerte side af det ansvarlige. Problemet var, at det er svært at bruge penge, man ikke har, til ekspansive finanspolitikker. Ministeren troede, at Portugal selv opfattede det som en succes: Kurven er knækket, og de økonomiske nøgletal viser nu fremgang. Men der var lang vej igen, og det var ikke noget rosenrødt billede socialt. Det kunne dog ikke skyldes EU's genopretningspolitikker.

Nikolaj Villumsen afviste at have givet udtryk for, at landene bare skal gældsætte sig. Derimod skal man prøve at søge en kriseløsning, der fordeler byrderne mere ligeligt end hidtil. Det var tankevækkende, at Portugal, som et af de mest ulige lande i EU, havde ført krisepolitik dikteret af trojkaen og blot var blevet endnu mere ulige. Det samme kunne

man sige om Grækenland og spørge sig selv om, hvorfor verdens rigeste skibsredere skal betale 0 pct. i skat. Han opfordrede til, at man gør, hvad man kan, for at bevare et socialt værdigt liv for de mange mennesker, der ikke har det let i Europa p.t.

Udenrigsministeren gik også ind for social stabilitet og lighed i større omfang end i mange af landene, men sagde, at man trods alt ikke kan drage EU til ansvar for den græske skatteprocent for deres skibsredere. EU stiller krav til, hvordan finanspolitikken skal være sammensat, men hvem, der beskattes, hvordan og hvor højt, er et nationalt anliggende. EU siger bare, at der på bundlinjen skal være en nogenlunde balance, og man kan ikke klandre EU for, hvordan et land har valgt at gennemføre tiltag nationalt.

Nikolaj Villumsen gjorde opmærksom på, at EU blander sig i, hvor høj pensionsalderen skal være, hvor meget de offentligt ansatte skal have i løn etc. Det er tankevækkende, at tiltagene ikke handler om beskatning af de rigeste, men at man prioriterer pensions- og velfærdsforringelser for almindelige mennesker som en del af løsningen på krisen. Han mente derfor, at EU også kommer med klare politiske anbefalinger til hvad, der er vejen ud af krisen.

Formanden kunne konstatere, at der var politisk uenighed Enhedslisten og ministeren imellem.

3. EU's makro-regionale strategi for Adriaterhavet og det Ioniske hav

– *Præsentation/Politisk drøftelse*

[KOM (2014) 0357]

Rådsmøde 3326 – bilag 2 (samlenotat side 6)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Formandskabsrapport om implementering af Det Europæiske Råds konklusioner

– *Status*

Rådsmøde 3326 – bilag 2 (samlenotat side 8)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. EU's maritime sikkerhedsstrategi (EUMSS)

– *Vedtagelse*

JOIN (2014) 0009

Rådsmøde 3326 – bilag 2 (samlenotat side 10)

JOIN (2014) 0009 – bilag 1 (henvendelse af 18/6-14 fra Red Barnet om EU's maritime sikkerhedsstrategi)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 443 (side 858, senest behandlet i EUU 11/4-14)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Opfølgning på DER-beslutningen af december 2013 vedr. Albanien

– *Politisk drøftelse/Rådskonklusioner*

KOM (2014) 0331

Rådsmøde 3326 – bilag 3 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Rådet ventes endvidere at drøfte spørgsmålet om tildeling af kandidatstatus til Albanien. På baggrund af sidste års fremskridtsrapport anbefalede EU-Kommissionen i december 2013 for anden gang, at Albanien blev tildelt kandidatstatus. Rådet imødekom imidlertid ikke denne indstilling og pegede på behov for yderligere fremdrift i reformsporet – med særlig vægt på retsvæsen, organiseret kriminalitet og korruption.

Rådet bad Kommissionen om at komme med en ny fremskridtsrapport i juni 2014. I lyset af denne rapport ville Rådet igen tage stilling til spørgsmålet om kandidatstatus. I fremskridtsrapporten fra den 4. juni vurderer Kommissionen, at Albanien har leveret de nød-

vendige tiltag og fremskridt i reformsporet siden december 2013. På den baggrund anbefaler Kommissionen således for tredje gang, at Albanien tildeles kandidatstatus.

Af konkrete tiltag fra 2014 nævnes bl.a. ikrafttrædelse af en ny lov om offentligt ansatte. Loven er en milepæl inden for bekæmpelse af korruption, politisering og ineffektivitet i det albanske embedsværk. Samtidig har den albanske regering styrket den retlige og institutionelle ramme for bekæmpelse af korruption via udpegelsen af en national koordinator for korruptionsbekæmpelse. Endelig har forbedret politimæssig efterforskning i 2014 givet positive resultater i kampen mod narkotikahandel og andre former for alvorlig og organiseret kriminalitet.

Regeringen er generelt enig i Kommissionens vurderinger og anbefaling om at tildele Albanien kandidatstatus.

Formanden spurgte, om ministeren regnede med, at Albanien bliver kandidatland.

Udenrigsministeren svarede, at enkelte lande stadig ønskede flere detaljer, men at det var hans forventning, at Albanien tildeles kandidatstatus nu.

7. Anvendelse af art. 10 i Protokol nr. 36 om overgangsbestemmelser

– *Orientering/Evt. politisk drøftelse*

KOM (2014) 0331

Rådsmøde 3326 – bilag 2 (samlenotat side 13)

EU-note (12) – E 41 (EU-note om Storbritanniens beslutning om retsforbehold)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 513 (side 1020, senest behandlet i

EUU 28/5-14, punktet blev ikke nævnt)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Præsentation af prioriteterne for Italiens, Letlands og Luxembourgs trioformandskab

– *Præsentation*

Rådsmøde 3326 – bilag 2 (samlenotat side 15)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Rådsafgørelse om gennemførelse af solidaritetsbestemmelsen TEUF

art. 222

– Vedtagelse

JOIN (2012) 0039

Rådsmøde 3326 – bilag 3 (sammenfatning side 5)

JOIN (2012) 0039 – bilag 1 (grund- og nærhedsnotat af 10/4-13)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Eventuelt

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt, men modtog spørgsmål.

Erling Bonnesen kom ind på, at Danmark står foran at ryge ud af Europol. Gjorde man sig nogen overvejelser om at forblive tilknyttet samarbejdet om grænseoverskridende kriminalitet? Endvidere nævnte han, at sociale ydelser i EU havde været et stort emne i forbindelse med europaparlamentsvalget. Danmark har sagt, at der er brug for en klar afgrænsning af ydelser, og at EU ikke skal være et stort socialkontor. Kunne ministeren komme ind på, hvad EU bør tage sig af og ikke bør tage sig af?

Mette Bock opfordrede regeringen til at sørge for en aftale angående Europol. Det burde der have været taget skridt til for længst.

Udenrigsministeren anerkendte, at der var en udfordring i forbindelse med Europol, og at der skulle gøres noget for, at Danmark ikke falder ud af samarbejdet, som der er bred politisk enighed om, at Danmark skal være en del af for at kunne bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet. Der er to løsningsmodeller: Enten kommer man af med det danske retsforbehold, eller man laver en parallelaftale med de andre medlemslande. Sidstnævnte ville være tidskrævende på grund af den ratificeringsproces, en sådan aftale skal igennem. Ministeren gjorde opmærksom på, at ændringen i lovgivningen på området, som gør, at Danmark ryger ud af samarbejdet, endnu ikke var udarbejdet, og at der derfor ikke var et afklaret grundlag til at træffe en beslutning på. Når den afklaring kommer, må de partier, der finder Danmarks udtræden problematisk, samles og finde en måde at tilgå problemet på. Forhåbentlig kan man finde en løsning i fællesskab – herunder en fastsættelse af et tidspunkt for folkeafstemning, hvis det er den vej, man vælger.

Sociale ydelser havde fyldt meget i den danske valgkamp op til europaparlamentsvalget. Regeringen var i dialog med de få andre lande, hvor diskussionen fylder, for at få et overblik over, hvilke allierede Danmark har. Det danske mål er entydigt: Man ønsker at slå værn om den frie bevægelighed. Det er godt, at europæiske borgere kan arbejde og rejse frit i EU, men ministeren understregede, at man ønsker at bevare den danske velfærdsmodel og dermed også bekæmpe misbrug og svig af velfærdsydelser. Det vil være en af regeringens prioriteter de kommende måneder, og han håbede at få en aftale på området med de traditionelle jupartier og også gerne nejpartierne. Han var dog ikke sikker på, at

debatten ville blive et hovedfokus for EU som sådan, idet mange lande ser anderledes på problemstillingen og har svært ved at forstå den danske debat.

Formanden sagde, at udvalget kort forinden på et møde havde hørt, at hverken skatteministeren eller socialministeren havde taget nogle politiske kontakter i sagen overhovedet i de andre EU-lande. Begge ministre kunne dermed her 1 år efter diskussionens start henvise til kontakt til Kommissionen i spørgsmålet, men ikke til kolleger i andre lande. Derfor var det godt at høre fra udenrigsministeren, at man nu var i dialog. Kunne han oplyse med hvem? Hun påskønnede ønsket om at sikre den frie bevægelighed, for det var det, diskussionen handlede om. Hvis man skal lave aftaler, var ministeren jo også klar over, at det ikke kun handler om svindel og misbrug, men også om ret og rimelighed i adgangen til sociale ydelser.

Nikolaj Villumsen mente, at Danmark hurtigst muligt burde tage kontakt til Finland og Sverige, der har universelle velfærdssystemer lig det danske, og som også kommer til at være under pres for at få indført optjeningsprincipper eller forsikringsordninger frem for skattefinansierede velfærdssystemer. Han så frem til en afklaring.

Udenrigsministeren var blevet orienteret om, at statsministeren var kaldt i samråd i udvalget for udførligt at præsentere regeringens adfærd i debatten om sociale ydelser. Han håbede derfor, det var i orden, at han besvarede spørgsmålet kort. Ministeren havde selv i Berlin talt med bl.a. formanden for det tyske Europaudvalg, og regeringen havde igangsat en interministeriel dialoggruppe på embedsmandsniveau, der forsøger at kortlægge initiativerne på området i andre lande. Der var altså sonderinger i gang, hvilket han også mente var blevet meldt ud, men han ville overlade det til statsministeren at give flere detaljer.

Formanden spurgte, om det var rigtigt forstået, at ministeren ikke selv havde været i kontakt med ministre i andre lande i diskussionen om sociale ydelser. Det var sådan set fair nok, for spørgsmålet hørte ikke ind under udenrigsministerens ressort, men det handler om at gå aktivt ind i at se på, hvordan EU's spilleregler skal være. Udvalget havde som sagt fået indrømmelser fra skatteministeren og socialministeren om, at der ingen politisk dialog havde været med ministerkolleger. Ministeren kunne nok ikke svare på, om det kun var statsministeren, der havde haft politisk kontakt i denne drøftelse, men hvad betød det, når han sagde, at regeringen var i dialog med andre lande?

Udenrigsministeren sagde, at regeringen havde nedsat flere interministerielle udvalg, der på vegne af regeringen er i dialog med flere andre lande. Selv havde han haft lejlighed til at tale med sin tyske og britiske kollega på en rejse til London. Begge havde spurgt meget interesseret til den danske debat, og ministeren havde givet udtryk for Danmarks ønsker om alliancer med andre lande i sagen. Det var nok fornuftigt at basere en egentlig henvendelse på en grundig udredning af, hvad de forskellige lande praktiserer, har lavet af analyser etc. Ikke før kan der foretages mere håndfaste politiske tiltag.

Formanden gav på udvalgets vegne udtryk for, at det kunne være dejligt at se, hvilke forslag regeringen konkret arbejder med, og hvordan den har tænkt sig at gribe sagen an.

11. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 13.04.